SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 30
van **STEVEN COENEGRACHTS**
datum: 30 september 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en Vlaamse Landmaatschappij (VLM) - Aangekochte gronden

In schriftelijke vraag nr. 1099 van 10 juni 2021 vroeg ik de minister naar een overzicht van de opgekochte gronden door het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij. Uit dat antwoord bleken onderstaande cijfers:

Jaar	**Totale oppervlakte (ha) verworven door ANB**
2000	1115,67
2001	1333,09
2002	1758,82
2003	1377,43
2004	1229,40
2005	1362,56
2006	1227,51
2007	902,80
2008	1164,66
2009	799,62
2010	903,20
2011	1004,93
2012	898,87
2013	672,42
2014	709,86
2015	365,54
2016	600,55
2017	717,82
2018	1083,73
2019	790,39
2020	1090,88

Jaar	**Totale oppervlakte (ha) verworven door VLM**
2000	120,65
2001	119,22
2002	402,79
2003	220,27
2004	1.612,86
2005	245,96
2006	312,43
2007	329,96
2008	371,45
2009	515,14
2010	492,25
2011	441,19
2012	462,62
2013	359,8
2014	311,2
2015	440,34
2016	411,84
2017	388,09
2018	559,95
2019	502,74
2020	523,47

Ik heb hierover volgende opvolgvragen.

1. Hoeveel hectaren grond werd er in de periode 2000-2020 verkocht door het ANB? Graag een opdeling per jaar en per provincie.

Vlaams Parlement

a) Wat was het profiel/statuut van de kopers waar de gronden aan werden verkocht? (Lokaal bestuur/instanties/natuurverenigingen/particulier/onderneming/…)

b) Wat waren de bestemmingen van de gronden die werden verkocht?

2. Hoeveel hectaren grond werd er in de periode 2000-2020 geruild door het ANB? Graag een opdeling per jaar en per provincie.

   a) Wat was het profiel/statuut van de kopers waar de gronden mee werden geruild? (Lokaal bestuur/instanties/natuurverenigingen/particulier/onderneming/…)

   b) Wat waren de bestemmingen van de gronden die werden geruild?

3. Over hoeveel hectaren ruilgronden beschikt het ANB? Graag een overzicht per provincie.

4. Op hoeveel hectaren opgekochte grond door het ANB werden pachtovereenkomsten overgenomen? Hoeveel pachtovereenkomsten werden stopgezet? Welke vergoedingen werden daarvoor betaald?

5. Voor welke doeleinden werden de aangekochte gronden door het ANB gebruikt? Graag een overzicht per jaar en per provincie voor de periode 2015-2020.

6. Over hoeveel strategische reservegrond beschikt het ANB? Graag een overzicht per provincie.

7. Hoeveel hectaren grond werd er in de periode 2000-2020 verkocht door de VLM? Graag een opdeling per jaar en per provincie.

   a) Wat was het profiel/statuut van de kopers waar de gronden aan werden verkocht? (Lokaal bestuur/instanties/natuurverenigingen/particulier/onderneming/…)

   b) Wat waren de bestemmingen van de gronden die werden verkocht?

8. Hoeveel hectaren grond werd er in de periode 2000-2020 geruild door de VLM? Graag een opdeling per jaar en per provincie.

   a) Wat was het profiel/statuut van de kopers waar de gronden mee werden geruild? (Lokaal bestuur/instanties/natuurverenigingen/particulier/onderneming/…)

   b) Wat waren de bestemmingen van de gronden die werden geruild?

9. Over hoeveel hectaren ruilgronden beschikt de VLM? Graag een overzicht per provincie.

10. Op hoeveel hectaren opgekochte grond door de VLM werden pachtovereenkomsten overgenomen? Hoeveel pachtovereenkomsten werden stopgezet? Welke vergoedingen werden daarvoor betaald?

11. Voor welke doeleinden werden de aangekochte gronden door de VLM gebruikt? Graag een overzicht per jaar en per provincie voor de periode 2015-2020.

12. Over hoeveel strategische reservegrond beschikt de VLM? Graag een overzicht per provincie.

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 30 van 30 september 2021
van **STEVEN COENEGRACHTS**

---

1. Het ANB verkoopt in principe geen gronden. Wel komt het voor dat bij projecten van andere administraties of nutsmaatschappijen aanspraak wordt gemaakt op gronden van het ANB. Doorgaans gaat het om de aanleg van infrastructuur zoals fietspaden, rotondes, dijken, maar ook innemingen voor rioleringen, pijpleidingen of nutsleidingen. Vaak gaat het hierbij om smalle stroken en/of slechts delen van percelen. In de meeste gevallen wordt dit geregeld met concessies of opstal-regelingen. Er zijn afgelopen jaren ook een beperkt aantal gevallen geweest waarbij ANB zich liet onteigenen door andere overheden. In bijlage 1 een overzicht van de verkochte oppervlakte door ANB in de periode 2010-2020 (oudere gegevens zijn niet beschikbaar in een databank). De verkoop van grond aan natuurverenigingen, particulieren of ondernemingen heeft zich niet voorgedaan.

   a) Wat het profiel/statuut betreft van de kopers waar de gronden aan werden verkocht ging het in 2 akten om de aanleg van dijken door De Vlaamse Waterweg, in andere gevallen om stroken voor de aanleg van fietspaden of weginfrastructuur door AWV.

   b) De bestemming van de gronden die werden verkocht door ANB was infrastructuur.

2. In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de geruilde gronden per provincie en per jaar voor de periode 2010-2020 (oudere gegevens zijn niet beschikbaar in een databank). De in- en uitgaande oppervlakten zijn daarbij vermeld in hectaren.

   a) In veruit de meeste gevallen (28) waren de eigenaars waar de gronden mee werden geruild landbouwers/particulieren. Er waren daarnaast 2 akten waarbij gronden werden geruild met natuurverenigingen, met het oog op het creëren van grotere beheereenheden en het aldus verhogen van de beheerefficiëntie.

   b) De bestemming van de grond die uit het patrimonium van ANB werd weggeruild was meestal landbouw, behalve voor de ruildossiers met natuurverenigingen waar de grond uiteraard een bos- en natuurbestemming behield.

3. Het ANB gaat niet gericht op zoek naar ruilgronden, dat is eerder een opdracht voor de VLM.
   Als er ruilen gebeuren is dat meestal met het oog op het creëren van grotere beheereenheden en het aldus verhogen van de beheerefficiëntie (zowel bij ANB als bij de partij waarmee geruild wordt).
   Wat occasioneel wel eens gebeurt is dat bij grotere aankopen percelen werden meegekocht in de periferie van een natuur- of bosgebied, of dat de realisatie van het oorspronkelijke doel van een aankoop soms achterhaald kan zijn door veranderende omstandigheden en/of prioriteiten. In die gevallen maakt ANB de afweging om de gronden te ruilen tegen gronden die beter passen in de meest actuele beleidsdoelstellingen.

4. Welke gronden verpacht zijn bij aankoop wordt door ANB pas sedert 2019 bijgehouden in een databank waardoor enkel cijfers voor 2019 en 2020 beschikbaar zijn. In 2019 is 65,42 ha met pachtovereenkomst aangekocht (of 8% van alle aangekochte gronden). In 2020 151,29 ha (of 14% van alle aangekochte gronden). Vaak wordt ook

nadien nog een minnelijke eindepachtregeling getroffen met de betreffende landbouwer waarbij rekening gehouden wordt met enerzijds de te realiseren natuurdoelen en anderzijds de omstandigheden van de pachter. De betaalde ontpachtingsvergoeding hangt in dat geval af van de situatie van de pachter en de eventueel overeengekomen overgangsregeling. Voor een beperkt aantal gronden wordt de pachtovereenkomst via gerechtelijke weg stopgezet. In die gevallen bepaalt de vrederechter de vergoeding.

5. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de doeleinden van de aangekochte gronden door ANB in de periode 2015-2020. Hierbij dient opgemerkt te worden dat doelen ook kunnen overlappen. Zo gaan gronden aangekocht voor bosuitbreiding in de meeste gevallen ook ingezet worden voor de realisatie van Europese instandhoudingsdoelen.

6. Het ANB beschikt niet over strategische reservegrond.

7. Bijlage 4 bevat voor de periode 2000-2020 een overzicht per jaar en per provincie van de oppervlakte grond die de VLM heeft vervreemd via verkoop. Onder de term 'verkoop' wordt elke overdracht van een grond begrepen die tegen betaling gebeurt.

   a) Bij het merendeel van de verkopen door de VLM is het Vlaams Gewest, een Vlaamse overheidsinstantie of een lokaal bestuur de koper. De VLM verkoopt in mindere mate gronden aan particulieren, ondernemingen en andere instanties. Indien gronden worden verkocht aan een particulier of een onderneming betreft het in veel gevallen respectievelijk een landbouwer of een landbouwbedrijf. De verkoop kadert dan meestal binnen de uitvoering van het flankerend landbouwbeleid waarmee de VLM in diverse overheidsprojecten is belast.

      De databank die de VLM gebruikt voor de behandeling van haar verkoopdossiers laat het niet toe om te rapporteren over het profiel/statuut van de koper. Bijgevolg is het niet mogelijk om over dit aspect concrete data aan te leveren.

   b) In het databasesysteem dat de VLM gebruikt voor de behandeling van haar verkoopdossiers wordt de ruimtelijke bestemming van een grond niet bijgehouden. De bestemming van de gronden die de VLM reeds heeft verkocht kan hierdoor via het databasesysteem niet opgevraagd worden. Bijgevolg is het niet mogelijk om over dit aspect concrete data aan te leveren.

8. Bijlage 5 bevat voor de periode 2000-2020 een overzicht per jaar en per provincie van de oppervlakte grond die de VLM heeft vervreemd via ruil.

   a) De VLM staat in voor de uitvoering van het flankerend landbouwbeleid dat bij diverse overheidsprojecten is ingesteld. In het kader van dit flankerend landbouwbeleid tracht de VLM zo veel mogelijk ruilen op te zetten met landbouwers en landbouwbedrijven zodat zij hun bedrijfsvoering buiten projectgebied maximaal kunnen verderzetten. Bij nagenoeg alle grondruilen die de VLM realiseert, is de tegenpartij dan ook een landbouwer of een landbouwbedrijf.

      De databank die de VLM gebruikt voor de behandeling van haar ruildossiers laat het niet toe om te rapporteren over het profiel/statuut van de tegenpartij. Bijgevolg is het niet mogelijk om over dit aspect concrete data aan te leveren.

   b) Zoals onder vraag 8, a) meegegeven, zet de VLM vooral grondruilen op met landbouwers of landbouwbedrijven die worden getroffen door een overheidsproject. De gronden die de VLM in voorkomend geval via ruil vervreemdt hebben steeds een agrarische bestemming. Op deze manier biedt de VLM aan de landbouwer maximale

zekerheid dat de ruil een duurzame oplossing vormt voor het grondverlies waarmee de landbouwer wordt geconfronteerd ingevolge het overheidsproject.

In het databasesysteem dat de VLM gebruikt voor de behandeling van ruildossiers wordt de ruimtelijke bestemming van een grond niet bijgehouden. De bestemming van de gronden die de VLM via ruil vervreemdt, kan hierdoor via het databasesysteem niet opgevraagd worden. Bijgevolg is het niet mogelijk om over dit aspect concrete data aan te leveren.

9. De VLM koopt gronden ten behoeve van een grote verscheidenheid aan projecten. Niet voor al deze projecten is vandaag reeds een definitieve en/of concrete projectperimeter beschikbaar. Bij sommige projecten zal in het kader van nog lopende plannings- en overlegprocessen nog een concrete projectperimeter worden vastgesteld. Bij dergelijke projecten kan op zijn minst voor een deel van de reeds verworven gronden niet met 100% zekerheid gezegd worden hoe deze zullen worden ingezet. Zal de grond rechtstreeks worden ingezet ten behoeve van de realisatie van het project? Of zal de grond ingeschakeld worden als ruilgrond en zo onrechtstreeks bijdragen aan het project? Omwille hiervan is het vandaag niet mogelijk om de exacte reserve aan ruilgrond waarover de VLM beschikt te begroten.

10. De databank die de VLM gebruikt voor de behandeling van haar verwervingsdossiers laat het niet toe om eenduidig te rapporteren over de pachtstatus van de door de VLM verworven gronden noch over de vergoedingen die zijn betaald voor het eventueel in onderling overleg beëindigen van de pacht. Bijgevolg is het niet mogelijk om rond deze aspecten globale data aan te leveren.

11. De VLM heeft decretaal een aantal opdrachten en doelstellingen gekregen. Voor de uitvoering van deze opdrachten is het noodzakelijk dat de VLM onroerende goederen verwerft. De opdrachten van de VLM die samensporen met een aantal entiteiten in de VLM-begroting kunnen als volgt onderverdeeld worden:

    1. Uitvoeren van ruilverkavelingsprojecten (entiteit ruilverkaveling)
    2. Uitvoeren van landinrichtingsprojecten (entiteit landinrichting)
    3. Aankopen van gronden in het kader van het decreet natuurbehoud (entiteit natuur)
    4. Uitvoeren van projecten lokale grondenbank en aankopen van gronden in het kader van het decreet integraal waterbeleid (entiteit grondenbank)
    5. Uitvoeren van overige grondaankopen met eigen middelen in opdracht van de minister of de Vlaamse regering (entiteit patrimonium)

    In het kader van deze projecten koopt de VLM onroerende goederen met de bedoeling die binnen relatief korte termijn, al dan niet via een tussentijdse ruil, over te dragen aan een overheidspartner.

    Bijlage 6 bevat per entiteit voor de periode 2015-2020 een overzicht met per jaar en per provincie de oppervlakte grond die de VLM heeft verworven.

12. zie vraag 9.

BIJLAGEN

1. Oppervlakte (ha) verkocht door ANB in de periode 2010-2020.
2. Oppervlakte (ha) geruild door ANB in de periode 2010-2020.
3. Doeleinden van de aangekochte gronden door ANB voor de periode 2015-2020.
4. Oppervlakte (ha) vervreemd door VLM in de periode 2010-2020
5. Oppervlakte (ha) geruild door VLM in de periode 2010-2020.
6. Doeleinden van de aangekochte gronden door VLM voor de periode 2015-2020